

19 juli 2020, Zestiende zondag door het jaar, jaar A

**Lezingen: Wijsh 12, 13.16-19 De Heer biedt kans tot inkeer
 Rom 8, 26-27 De Geest komt onze zwakheid te hulp
 Mt 13, 24-43 Het onkruid tussen de tarwe**

Homilie

Beste vrienden,

Jezus houdt ons vandaag drie parabels voor: een over het goede zaad en het onkruid, over het mosterdzaadje en eentje over de gist in het deeg. Ze gaan allen, maar zeker de eerste over de strijd tussen goed en kwaad. Je kan doen wat je wil, maar als er onkruid tussen het zaad geraakt kan je een prima oogst wel vergeten. Zo werkt dat in de wereld, perfectie bestaat nu eenmaal niet. Althans niet in deze wereld. Meer nog, goed en kwaad hebben elkaar nodig, ze zijn verbonden in wat soms goede intenties worden genoemd. Het menselijk streven is nooit helemaal zuiver. En dus bestaat er ook niet zoiets als goeden of slechten in deze wereld. Want niets of niemand is zo zuiver dat we in staat zijn in alle fairheid te oordelen over de ander. En het kwaad uitroeien heeft ook zo zijn risico's lezen we: het onkruid verwijderen betekent ook het risico het goede mee te vernietigen. In elke poging kwaad te bestrijden zit het potentieel meer kwaad dan goed te doen, en het intrinsiek goede in elk van ons teniet te doen. Vandaar dat verbod op oordelen en het doen van het kwade in het algemeen.

Dat is niet vanzelfsprekend in een wereld waar iedereen een mening heeft over zo ongeveer alles. Jezus zegt: focus op het goede, op het goede zaad, op de oogst. De rest zal zich op termijn vanzelf wel oplossen. Een beetje als 'loontje komt om zijn boontje'. Maar ook omdat goed en kwaad niet altijd even duidelijk is en soms wel eens durft te wijzigen doorheen de tijd. De moraal verglijdt met de wereld. Dat alleen geeft al aan dat enkel op ons menselijke morele kompas sturen intrinsieke problemen met zich meebrengt. En wat is dat onuitroeibaar onkruid uit de parabel: egoïsme, bezitsdrang, onverschilligheid, zelfverheerlijking,... ja het lijstje kan lang worden.

De kwaliteit van het zaad en het potentieel om te groeien moeten we met twee handen aangrijpen. Zijn wij die vruchtbare tarwe, en die boom van liefde, vrede en barmhartigheid? Het is dus zaak dat we met enige regelmaat reflecteren over ons eigen handelen, en ons bevragen of onze meningen en handelen wel zo zuiver zijn. En dat we voorzichtig moeten zijn om te oordelen: Jezus oordeelt nooit, Jezus bestrijdt nooit het kwade direct, nergens in de hele Bijbel. Al was het maar om de spiraal van 'oog om oog, tand om tand' te vermijden. Dus ook al zijn er manieren om ons van het onkruid te ontdoen, Jezus vraagt om dat niet zelf te doen. Hij vraagt de meeste aandacht voor het goede zaad, datgene waar we zelf wel vat op hebben. Bouw op je kwaliteiten, maar neem de wereld zoals hij is, geen utopie of dystopie, maar simpelweg zoals hij is. Geen grote ideologieën die uiteindelijk de wereld niet vooruit helpen. Maar focus op het kleine, zoals het zaadje en realiseer je het enorme potentieel van het kleine. Dat is misschien wat we nu post-Corona wel een beetje zien gebeuren. Aandacht voor het kleine, het lokale en niet het globalisme en gigantisme van de laatste decennia.

En wat is de rol van een christen in een tijd dat de kerk qua omvang en inhoud noodzakelijkerwijs zal moeten veranderen. Minder gepolijste retoriek over christen zijn maar effectief en individueel het kruis opnemen? Meer beleven en inhoudelijke geloofsoverdracht?

Minder kerkje spelen, maar meer geloofsgemeenschap en God terug centraal stellen en niet de stapeling aan rituelen, praktijken en verworven rechten binnen de parochies die we gedurende eeuwen hebben opgestapeld.

Want ons palmares als christengroep en als kerk is niet bijster goed. De ontkerkelijking heeft vele oorzaken, maar blijkbaar slagen we er toch niet in om het sterke verhaal van Jezus van Nazareth op een manier door te geven die voor iedereen de ongelofelijke en verrijkende dimensies van het leven en het christelijke bestaan helder maken. Dat is een gemiste kans. Want zo heeft allerlei onkruid meer kans om zich te nestelen in de wereld en het leven van mensen.

Gelukkig heeft de eigenaar van het korenveld veel geduld. Hij gaat ervan uit dat bij de oogst het goede overwint. Maar als het onkruid de tarwe overwoekert, moet er dan niet vlugger opgetreden worden? Je zou er het Franse gezegde op toe kunnen passen: "Le mieux est parfois l'ennemi du bien." Je kunt het beste wensen, maar daarmee het goede te niet doen. Wie er op uit is altijd meer te willen dan wat hij heeft, riskeert te verliezen wat hij bezit. De behoefte om te pas en te onpas uit te zuiveren, brengt intrinsieke risico's mee.

In het laatste deel van het evangelie van vandaag zit misschien wel een stukje van het antwoord: Net zoals de leerlingen in een leerproces zitten zijn wij dat ook, ons hele leven lang. Als christenen onderweg. Jezus brengt hen het inzicht bij dat de Heer geduld heeft, dat hij die het eerste woord heeft ook het laatste woord heeft, dat hij rechter is, dat hij oordeelt bij de oogst van zodra het maaien is begonnen. Jezus zaait met het risico dat onkruid er zich onder mengt. Maar dat is niet het probleem van het goede zaad, dat moet doen waarvoor het bedoeld is: groeien, oogst leveren en zaad genereren voor een volgende generatie. Dat hoeven we niet alleen te doen: in de tweede lezing lezen we dat de Heilige Geest er is om te helpen, zolang we maar op de juiste frequentie afstemmen. En het boek Wijsheid in de eerste lezing levert ons de boodschap dat inkeer bij God ten allen tijde een optie is. Om te reflecteren, om na te denken over de archeologie van goed en kwaad en de impact op ons leven, maar ook om energie op te doen om als zaadje uit te groeien tot gewas, vruchten te leveren en een bijdrage te leveren aan dat Rijk van God. Zo is God onze alpha en onze omega, zoals het altijd (bedoeld) was.

Luc Nijs